

Česká zemědělská univerzita v Praze



Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

**Horizontální spolupráce města Desná v Jizerských
horách**

Bakalářská práce

Autor práce: Lenka Součková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jaroslav Čmejrek, CSc.

© 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Horizontální spolupráce města Desná v Jizerských horách** vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne: 24.4.2009

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. PhDr. Jaroslavu Čmejrkoví, CSc. za odborné vedení, pomoc a rady při zpracování této bakalářské práce a také Ing. Michaelle Bešťákové z MěÚ Desná za poskytnutí materiálů a informací, získaných při rozhovorech.

Horizontální spolupráce města Desná v Jizerských horách

Horizontal cooperation of the town Desná v Jizerských horách

Souhrn

Předmětem bakalářské práce je horizontální spolupráce města Desná v Jizerských horách. Definuje jednotlivé formy spolupráce obcí a charakteristiku obcí vymezenou zákonem o obcích. Praktická část obsahuje obecnou charakteristiku města Desná a svazky obcí, kterých je Desná člen a představuje realizované projekty. Objasňuje činnost města v rámci přeshraniční spolupráce. Součástí bakalářské práce je vysvětlení příčin vzniku spolupráce a přínosy spolupráce obcí přispívající k rozvoji města.

Klíčová slova

horizontální spolupráce, zákon o obcích, svazek obcí, přeshraniční spolupráce, město

Summary

This Bachelor thesis deal with questions of municipality cooperation. It analysis forms of the municipality Desná cooperation which are specified in the Municipality Act No. 128/2000 Coll. Practical part of bachelor thesis contains general charekteristic of the municipality Desná and describes the municipality cooperation in praktice in which the chosen municipality Desna is participated and crossboarder cooperation as well.It also present projects that have been implemented. Bachelor thesis explain to reasons which lead onwards to cooperation and it's benefits cause of municipality's cooperation conductive to town development.

Key words

horizontal cooperation, the Municipality Act No. 128/2000 Coll., confederacy of municipalities, crossboarder cooperation, town

Obsah

1. ÚVOD.....	- 5 -
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	- 6 -
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	- 7 -
3.1 Obecní zřízení	- 7 -
3.2 Sídlní struktura a její důsledky.....	- 10 -
3.2.1 Velikostní struktura.....	- 10 -
3.2.2 Příčiny slučování obcí.....	- 11 -
3.2.3 Administrativní uspořádání České republiky.....	- 12 -
3.3 Formy spolupráce obcí.....	- 14 -
3.3.1 Spolupráce obcí na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu	- 14 -
3.3.2 Dobrovolné svazky obcí	- 14 -
3.3.3 Spolupráce s obcemi jiných států.....	- 15 -
3.3.4 Spolupráce s právníky a fyzickými osobami podle Občanského zákoníku	- 16 -
- 16 -	
3.3.5 Zakládání právnických osob podle Obchodního zákoníku obcemi	- 16 -
3.3.6 Veřejnoprávní smlouvy.....	- 16 -
4. CHARAKTERISTIKA MĚSTA	- 18 -
4.1 Poloha města	- 18 -
4.2 Kulturní a historická charakteristika.....	- 18 -
4.3 Obyvatelstvo	- 19 -
4.4 Sociální a ekonomická charakteristika.....	- 19 -
4.5 Zdravotnictví a sociální péče	- 21 -
4.6 Životní prostředí.....	- 22 -
4.7 Občanská a ostatní vybavenost města.....	- 22 -
4.8 Orgány města	- 23 -
5. DRUŽEBNÍ STYKY.....	- 24 -
5.1 Partnerská města	- 24 -
5.2 Zhodnocení přeshraniční spolupráce	- 26 -
6. SPOLUPRÁCE V REGIONÁLNÍCH SESKUPENÍCH.....	- 27 -
6.1 Mikroregion Tanvaldsko.....	- 27 -
6.1.1 Charakteristika Mikroregionu Tanvaldsko	- 27 -
6.1.2 Strategie rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko	- 28 -
6.1.3 Projekty Mikroregionu Tanvaldsko	- 29 -
6.2 Národní Síť zdravých měst	- 32 -
6.2.1 Historie Národní Sítě zdravých měst	- 32 -
6.2.2 Charakteristika NSZM v ČR.....	- 32 -

6.2.3	Strategické cíle NSZM.....	- 33 -
6.2.4	Projekty NSZM.....	- 33 -
6.3	Svazek obcí Jizerské hory	- 36 -
6.3.1	Cíle Svazku obcí Jizerské hory	- 36 -
6.4	Euroregion Nisa	- 37 -
6.4.1	Projekt „Rekonstrukce úpravny vod a čistírny odpadních vod a rekonstrukce a dokončení kanalizace v povodí Lužické Nisy“ = projekt „Lužická Nisa“.....	- 38 -
6.5	Zhodnocení působení činnosti města v jednotlivých svazcích	- 38 -
7.	ZÁVĚR.....	- 40 -
8.	SEZNAM LITERATURY.....	- 42 -
9.	PŘÍLOHY	- 44 -

1. ÚVOD

Uspořádání společnosti vyjadřuje způsob, kterým je současný stát rozdělen na jednotky, v nichž se veřejná správa vykonává prostřednictvím územních správních úřadů.

Dle územního uspořádání je Česká republika rozdělena na kraje, obce s rozšířenou působností a pověřené úřady a obce. Správní funkce, kterou vykonávaly okresy, zanikla s platností Zákona o vyšších územně správních celcích, jehož změna proběhla v rámci reformy veřejné správy roku 2000. Reforma veřejné správy se týkala decentralizace státní správy - měla zlepšit a zefektivnit fungování všech úrovní státní správy, jejichž hlavní součástí byl mj. přesun kompetencí. Od r. 2000 (po reformě) je v ČR 6249 obcí, z nichž zhruba 80% tvoří malé obce, jejichž velikost je vymezena počtem obyvatel do 1000. Dochází k tendenci slučování obcí a jejich vzájemné spolupráce, neboť je zde větší možnost čerpání dotací a peněžních prostředků, podílení se na problémech a jejich řešení, lépe se realizují projekty.

Obce se často brání sloučení z obavy nad ztrátou vlastní identity a snaží se nahradit ono sloučení spoluprací při realizaci některých projektů. Svazky obcí nejčastěji vytvářejí obce za účelem prosazování společných zájmů a jejich dosahování. Jedná se především o rozsáhlejší projekty, na jejichž financování obce samé nestačí. V mnoha případech se však může tato spolupráce stát předstupněm jejich pozdějšího sloučení.

Problematika malých obcí je široce diskutované a obsáhlé téma. Malé obce nemají dostatečné možnosti čerpání a získávání dotací a peněžních prostředků. Slučovat se nechtějí, brání se před ztrátou vlastní identity, nižší možnosti rozhodování. Přesto však ze slučování plynou pro obce jisté výhody. Slučování se stává stále důležitější, vede k udržování přátelských vztahů s okolními obcemi a městy, k zlepšování podmínek žití a životní úrovně, což vede ke zkvalitnění života v obci a života občanů.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce je objasnit problematiku spolupráce obcí, představit formy spolupráce obce Desná v Jizerských horách a svazky, kterých je Desná člen. Dále představit již zrealizované projekty, které vznikly prostřednictvím členství v daných svazcích. Na základě zjištěných informací budou výsledky dosažené za dobu členství v jednotlivých svazcích zhodnoceny a bude posouzeno, zda se jedná o formální či funkční členství.

Práce bude složena z literární rešerše a tří nosných kapitol: Charakteristika města Desná, Družební styky a Spolupráce v regionálních seskupeních.

Informace potřebné k obecnému vymezení problematiky obcí a spolupráce obcí budou získány studiem doporučené literatury, zákona 128/2000 Sb., o obcích, Českého statistického úřadu, na základě vlastních poznatků z rodného města a další literatury s danou problematikou související. Některé informace budou získány z internetových stránek a dokumentů na internetu. Na základě prostudování těchto zdrojů bude provedena deskripce a vymezení základních pojmů, souvisejících se spoluprací obcí, jejich formami, budou vymezeny pojmy jako například obec, město, jejich orgány, přenesená a samostatná působnost atp.

Vlastní práce bude založena na studiu stěžejních dokumentů, zejména strategických plánů města (Koncepte rozvoje cestovního ruchu v Desné, Strategického plánu rozvoje města Desná, Komunitního plánu zdraví kvality života), Stanov svazků, výročních zpráv souvisejících se členstvím města ve svazcích a na internetových stránkách. Doplňující informace budou získány formou nestandardizovaných rozhovorů, které budou vedeny se zaměstnankyní oddělení manažer a výstavby projektů Městského úřadu v Desné.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Obecní zřízení

Podle Zákona 128/2000 Sb., o obcích tvoří obec územní celek, který je vymezen hranicí území obce, jež je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Obec má vlastní majetek a je veřejnoprávní korporací. To znamená, že v právních vztazích vystupuje svým jménem a z těchto vztahů nese vyplývající odpovědnost. Při plnění svých úkolů chrání obec veřejný zájem a pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Města jsou obce, které byly městy ke dni účinnosti zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Novým městem se stane obec, která má alespoň 3000 obyvatel, stanoví-li tak předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obce se mohou také slučovat. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž je alespoň jedna městem, je po sloučení obec městem. Oddělí-li se část města a vzniknou-li dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu a má alespoň 3000 obyvatel, je i nadále městem.

Na městské části s vlastními orgány samosprávy nebo městské obvody se může členit území statutárních měst. V ČR jsou statutárními městy Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

Zastupitelstvo obce obec samostatně spravuje. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města.

Také komise může být orgánem obce, města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Obec je základní jednotkou územní samosprávy, z hlediska postavení ke kraji je kraj vyšší územní samosprávný celek. Není-li výslovně stanoveno, že jde o působnost kraje, jde vždy o působnost územní samosprávy, tedy obce. Stát může zasahovat do činnosti obce pouze zákonem stanoveným způsobem.

Rozlišujeme samostatnou a přenesenou působnost obce.

Jestliže obec spravuje své záležitosti samostatně, jedná se o působnost samostatnou. Do samostatné působnosti obce mohou státní orgány a orgány krajů zasahovat pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Zákonem může být rozsah této působnosti omezen. V rámci samostatné působnosti může obec ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou. Tato vyhláška může sloužit k zajištění záležitostí místních, k rozvoji sociální péče, uspokojování potřeby bydlení, ochrany zdraví, dopravy, záležitostí týkajících se veřejného pořádku, kulturních akcí, pořádku na veřejných prostranstvích, ochrany životního prostředí a k užívání zařízení, které je ve vlastnictví obce a má sloužit veřejnosti. Nestanoví-li zákon jinak, obec může zakládat právnické osoby a organizační složky obce. Obce také mohou zřizovat obecní policii, jejíž zřízení a činnost upravuje zvláštní zákon. Jestliže zákon nestanoví, o jaký druh působnosti se jedná, jde vždy o působnost samostatnou.

Přenesenou působnost státní správy vykonává orgán obce, jestliže jí byl její výkon svěřen zákonem. V rámci přenesené působnosti, na základě zákona, může obec vydávat nařízení obce, je-li k tomu zákonem zmocněna. Jak uvádí Koudelka: „Na obce může být přenesena rozdílná míra státní správy. Podle míry přenesení státní správy můžeme rozlišovat: všechny obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy, pokud nebyl přenesen na jinou obec pro neschopnost jeho řádného zabezpečení, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem. Takovýto přenos státní správy může být jednosměrný (malá obec pověří větší), ale i dvojsměrný (obce si rozdělí přenesenou působnost podle jednotlivých odvětví správy pro území svých obcí).[1: 64,65]. Obec s rozšířenou působností může za podmínek, jež určí zákon, vydávat nařízení obce pro správní obvod stanovený zvláštním právním předpisem. Podmínkou platnosti právního předpisu obce je, že obecně závazné vyhlášky a nařízení obce musí být vyhlášeny. Dnem vyhlášení právního předpisu obce je první den vyvěšení na úřední desce, kde musí být vyvěšen 15 dnů. Není-li stanoveno jinak, právní předpisy obce nabývají účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení. V krajních případech, vyžaduje-li to obecný zájem, může obec stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve dnem vyhlášení. Nařízení obce, která rozšířenou působnost vykonává, se také zveřejní na úřední desce

obecních úřadů, které ve správním obvodu obce s rozšířenou působností působí. Vydané právní předpisy obec eviduje. Tyto předpisy a jejich evidence musí být přístupny každému v obci u obecního úřadu obce, která je vydala. Nařízení obcí, které vydaly obce, vykonávající rozšířenou působnost, musí být přístupné také každému u obecních úřadů, které v jejím správním obvodu působí. Obecní úřad zašle právní předpis obce příslušnému krajskému úřadu a Ministerstvu vnitra, požádá-li o to, bezodkladně po jeho vyhlášení.

Návrhy na opatření, týkající se působnosti obce, jsou státní orgány a orgány kraje povinny předem s obcí projednat (je-li to možné). Tyto orgány poskytují obci na požádání údaje a informace pro výkon její působnosti zcela bezplatně. Tento závazek mají i obce k státním orgánům a orgánům kraje. Bezplatně jsou obce oprávněny využívat při výkonu své působnosti informací katastru nemovitostí.

Občanem obce je fyzická osoba, která má státní příslušnost České republiky a má v obci hlášený trvalý pobyt. Právo volit má občan obce, který dovršil věku 18 let. Má také právo být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu a vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce své postoje k projednávaným věcem, za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Dále se může občan vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce, k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, kam je oprávněn i nahlížet. Má také právo požadovat určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce k projednání a podávat orgánům obce návrhy a připomínky. Tato oprávnění má i fyzická osoba, která je cizím státním občanem, dosáhla-li věku 18 let a je-li v obci hlášena k trvalému pobytu, jestliže tak stanoví mezinárodní smlouva, která byla vyhlášena a kterou je Česká republika vázána.

Nestanoví-li zákon jinak, každá část území České republiky je součástí některé obce. Obec má jedno či více katastrálních území.

Sloučit se mohou dvě a více obcí, které spolu sousedí, na základě dohody. Po sloučení tvoří území obce území slučovaných obcí [2].

3.2 Sídlní struktura a její důsledky

Téma, týkající se sídelní struktury a jejích důsledků, je široce diskutované a obsáhlé . Sídlní strukturou se zabývají regionalistické studie. Tyto studie zkoumají prostorové vztahy, procesy a jevy, které jsou v současné společnosti složitě uspořádané. Okolí a životní podmínky ovlivňují především lidé.

Čím dál více mají na sídelní strukturu vliv faktory přírodního rázu a stále více jsou uplatňovány faktory, které jsou tvořeny lidskou činností (aktivity sociokulturní, hospodářské, správní, ekonomické, občansko-politické atd.).

Sídlní struktura vyjadřuje podíl mezi obyvatelstvem žijícím ve městech a na venkově. Na míře venkovského či městského osídlení se z velké části podílí úroveň hospodářského rozvoje, který také souvisí s historií a přírodními podmínkami. Městský typ sídla je typický průmyslovou zónou a širokým spektrem poskytování služeb. Venkovský typ sídla se vyznačuje jako typ sídla, ve kterém převládá zemědělství. Typ sídla určuje také jeho ekonomická funkce a počet obyvatel.

S rozšířením osídlováním městských typů sídel se však vyskytují stále častěji složité sociální a další jiné problémy, měnící strukturu společnosti jak po sociální, tak po ekonomické stránce. Výrazně ovlivňuje územní organizaci hospodářství, zhoršuje životní prostředí, mění společenské struktury a zvyšuje například zločinnost v dané oblasti. Na druhou stranu jsou obyvatelé městských typů sídel a i samotná sídla více vyspělá oproti venkovským typům sídel, nabízí vědeckotechnický pokrok společnosti, více pracovních příležitostí majících různorodý charakter. Zemědělské činnosti se vzdalují. Městský typ osídlení převažuje ve vyspělých zemích, v rozvojových zemích převažuje stále venkovský typ osídlení [3].

3.2.1 Velikostní struktura

Velikostní struktura obcí je značně problematické téma, protože většina ukazatelů, týkajících se sídelní struktury, je za obce jako administrativní jednotky a ne za jednotlivá sídla, která jsou součástí obce.

Velikosti obcí se na území České republiky hodně liší. Nejmenší průměrné velikosti obcí se vyskytují převážně ve venkovských regionech, naopak urbanizované, průmyslově zaměřené oblasti, se vyskytují v převážně velkých obcích. V posledních 2 desetiletích se znovu koncentruje obyvatelstvo do menších a středních obcí.

Podle údajů Českého statistického úřadu existovalo k 1.1.2007 na území České republiky 6249 obcí, ve kterých žilo 10 287 189 obyvatel. V České republice je velký počet malých obcí - asi polovina obcí má méně než 400 obyvatel. To znamená, že asi 80% obcí se nachází ve velikostní skupině obcí do 1000 obyvatel, ve kterých však žije méně než 1/5 obyvatelstva. Zhruba dvě procenta obcí má více než 10 000 obyvatel, žije v nich však téměř polovina obyvatel ČR [4].

3.2.2 Příčiny slučování obcí

„Lidé obvykle dávají město a venkov do protikladu; svět industriální stojí proti světu agrárnímu. Město je ovšem produktem agrární epochy“ [5: 89].

Malé obce jsou velmi důležité pro rozvoj venkovských oblastí. Z hlediska kvalitativních a kvantitativních znaků je obtížné porovnat jejich výhody a nevýhody.

Mezi kladné stránky malých obcí můžeme zařadit bezprostřednější vztahy mezi obyvatelstvem, zastupiteli a starostou, záležitosti se vyřizují rychleji a obyvatelé se více účastní voleb do místních zastupitelstev. Aparát obce je přehlednější a občanům srozumitelnější.

Naopak mají malé obce například, v poměru k celkovým výdajům obce, vyšší náklady na administrativu než obce velké - je tedy velmi nákladné poskytovat v plném rozsahu veřejné služby. S tímto problémem je spojen nedostatek kvalifikovaných odborníků. Velikost obcí také ovlivňuje fungování územní samosprávy vůči vládě (hlavně rozdělení funkcí mezi státní správu a samosprávu, jejich pozici a vztah mezi nimi).

Výše uvedené důvody mohou vést ke vzniku spolupráce. Plynou z toho pro ně výhody, vyplývající z předešlého textu, jako například úspory při poskytování veřejných statků, veřejnost má větší zájem na správě věcí, lze lépe ovlivňovat ekonomické a sociální podmínky, které vytvářejí pozitivní podněty pro rozvoj obce. Rozpočet obce je větší,

stabilnější a v tomto důsledku umožňuje lepší financování projektů a je zde větší možnost pracovních příležitostí pro odborníky.

Jestliže se sloučí malá obec s větší, malé obci hrozí dominantní postavení větší obce. V tomto případě záleží na přístupu a vztazích starosty a zastupitelů sloučeného celku. Prostřednictvím volebního systému je zvolen zástupce za každou samostatnou jednotku, která se podílí na rozhodování sloučeného celku. Malé obce se snaží překonat problém vyšších nákladů na veřejné statky a služby nakupováním od soukromého sektoru [6, 7, 8].

Otázkou je, „nakolik je zemědělský sektor či venkov schopen opustit tradiční řád a podřídit se moderním hodnotám, normám a organizačním schémátům a jaké to může mít důsledky nejen pro zemědělský sektor a venkov, ale i pro celou společnost. Objeví se dostatečné sociální či politické (tedy mimoekonomické) důvody pro zvláštní přístup k zemědělskému sektoru a k venkovu?“ [9: 94].

3.2.3 Administrativní uspořádání České republiky

Veřejná správa je tvořena státní správou a samosprávou. Státní správu vykonává stát a jeho orgány, samosprávu vykonávají územní, profesní a zájmové orgány samosprávy. Veřejná správa je vykonávána v krajích, obcích, obcích s rozšířenou působností a pověřenými úřady. Okresy vykonávaly správní funkci, která však zanikla s platností Zákona o vyšších územně správních celcích.

Samospráva určuje, co se má v oblasti územní samosprávy dělat a jakým způsobem. Postavení samosprávy je základním politickým problémem v celém světě. Aby byla samospráva reálnou, musí být finančně kryta z vlastních zdrojů, jinak by mohly být odepřeny prostředky na její financování centrální státní mocí [10].

Vztah stát-samospráva v otázce působnosti obcí bývá často zkreslován představiteli vlády, kteří tvrdí, že vláda a další ústřední orgány státní správy nemají dostatečné pravomoci ovlivňovat samosprávu. „Samospráva není rovnocenným partnerem státu, vždy vzniká ze sebeomezení státu a její mocenská rozhodnutí jsou vykonatelná jen za pomoci státního donucení, neboť nedisponuje vlastními mocenskými složkami (armáda, policie, vězeňství) anebo jen omezeně. Stát může existovat bez samosprávy,

samospráva bez státu nikoliv. Proto jsou zásahy státu do samosprávy vždy vlastní samosprávě“ [11]. Stát může v dostatečné míře zasahovat do samosprávy. Zákonodárnou moc reprezentuje Parlament, který limituje meze samosprávy a může je ovlivňovat zákonem. Orgány soudní moci také mohou v jisté míře zasahovat do činnosti samosprávy. „Z tohoto hlediska si stát ponechal celou řadu možností, jak zasáhnout do samosprávy, pouze tyto zásahy nesvěřil do působnosti orgánů moci výkonné, což by také vzhledem k tomu, že často dochází ke střetu zájmů subjektů působících v samosprávě s orgány státní správy, bylo nesprávné“ [12].

Měření územních jednotek pro účely regionální politiky v rámci Evropské unie se provádí za pomoci tzv. nomenklaturních územních statistických jednotek NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Je to ukazatel, který dělí územní celky podle počtu obyvatel - jedná se tedy o velikostní vymezení. Česká republika se řadí do NUTS 1, jehož velikost je vymezena 3 – 7 milióny obyvatel, NUTS 2 jsou regiony soudržnosti, které však nejsou administrativními jednotkami a jsou vymezeny 0.8 – 3 miliony obyvatel, NUTS 3 představují kraje, vymezeny 150 – 800 tisíci obyvatel a LAU 1 A LAU 2, což jsou bývalé okresy a obce. V České republice je 8 regionů soudržnosti, 14 krajů, 6248 obcí. Z toho 387 pověřených úřadů a 205 obcí s rozšířenou působností [13].

3.3 Formy spolupráce obcí

Vykonává-li obec samostatnou působnost, může vzájemně spolupracovat s jinými obcemi, jak je uvedeno v Zákoně 128/2000 Sb., o obcích a v obchodním zákoníku. Formy spolupráce jsou možné: na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, vytvořením dobrovolných svazků obcí, zakládáním právnických osob, veřejnoprávními smlouvami. Podle předpisů o sdružování občanů se obce nemohou sdružovat.

3.3.1 Spolupráce obcí na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu

Smlouvu o splnění konkrétního úkolu mohou uzavřít dvě nebo více obcí na dobu určitou či neurčitou. Platnost smlouvy vzniká schválením zastupitelstvy obcí a musí mít písemnou formu. Majetek, který obce získají při společné činnosti obcí se stává spoluvlastnictvím všech účastníků smlouvy. Nestanoví-li smlouva jinak, podíly na majetku, který získaly společnou činností, jsou stejné. Zavážou-li se účastníci smlouvy vůči třetím osobám, jsou zavázáni společně a nerozdílně. Smlouva musí obsahovat označení účastníků smlouvy, rozsah smlouvy a vymezení jejího předmětu, práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy a také způsob, jakým využijí stavbu po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy a způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

Většinou se tyto svazky po splnění úkolu rozpadají. Tento druh smluv je nejčastěji využíván sousedícími obcemi.

Právní vztahy se řídí občanským zákoníkem a obchodním zákoníkem, nejsou-li upraveny smlouvou či zákonem o obcích.

3.3.2 Dobrovolné svazky obcí

Zakládání dobrovolných svazků obcí je nejtypičtější forma spolupráce obcí. Svazky obcí nejčastěji vytvářejí obce za účelem prosazování společných zájmů a jejich dosahování. Jedná se především o rozsáhlejší projekty, na jejichž financování obce samé

nestačí. Svazky obcí mohou vytvářet obce, obce mohou do svazků obcí již vytvořených vstupovat. Členy svazku obcí mohou být pouze obce. Svazek je právnickou osobou.

Do předmětu činnosti mohou svazky obcí zahrnout především úkoly týkající se: vzdělávání, péče o občany (sociální, zdravotní, kulturní), ochrany životního prostředí, ochrany ovzduší, provozu zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin, turismu, zabezpečování čistoty obce, její správy, zajištění dopravní obslužnosti, zdokonalování sítí technického vybavení, úkoly týkající se komunálních odpadů a nakládání s nimi, zásobování vodou a úpravy odpadních vod, správy majetku obcí.

Dobrovolný svazek obcí se založí uzavřením smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí, jejíž součástí je příloha obsahující stanovy svazku obcí, které jsou uvedeny v § 50 odst. 2 zákona o obcích. Smlouva musí být schválena zastupitelstvy členských obcí svazku. Smlouva je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky. §52 zákona o obcích uvádí, že občané obcí sdružených ve svazku obcí, kteří dovršili věku 18 let, mají právo účasti na zasedání orgánů svazku obcí a nahlížet do zápisů o jeho jednání, mohou orgánu svazku obcí podávat písemné návrhy a vyjadřovat se k návrhu rozpočtu svazku obcí a k závěrečnému účtu svazku obcí za uplynulý kalendářní rok, a to písemně nebo ústně na zasedání orgánu svazku obcí.

3.3.3 Spolupráce s obcemi jiných států

Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů a s těmito obcemi mohou také uzavírat smlouvy o vzájemné spolupráci. Smlouvy o vzájemné spolupráci mohou uzavírat svazky obcí se svazky obcí jiných států. Obsahem spolupráce mohou být ovšem pouze činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel. Tyto smlouvy musí mít písemnou formu a musí být předem schváleny zastupitelstvem obce. Dovoluje-li to Parlamentem schválená a vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, na základě smlouvy o spolupráci může vzniknout právnická osoba. Smlouva o spolupráci podléhá souhlasu Ministerstva vnitra po předchozím projednání s Ministerstvem zahraničních věcí. Bez tohoto souhlasu nemůže smlouva nabýt účinnosti.

Odepřeno může být udělení souhlasu pouze pro rozpor se zákonem nebo Parlamentem schválenou a vyhlášenou mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána [14].

3.3.4 Spolupráce s právníky a fyzickými osobami podle Občanského zákoníku

Zákon o obcích upravuje v § 54 spolupráci mezi obcemi a právníky a fyzickými osobami a odkazuje na ustanovení Občanského zákoníku o zájmových sdruženích právníků osob a o smlouvě o sdružení.

3.3.5 Zakládání právníků osob podle Obchodního zákoníku obcemi

Obce při tomto typu spolupráce spolupracují na základě zakládání právníků osob podle Obchodního zákoníku. Obchodní zákoník nabízí založení tří typů právníků osob: společnost s ručením omezeným, akciová společnost a družstvo. Podle § 56 Obchodního zákoníku je obchodní společnost právníkou osobou založenou za účelem podnikání. Společnost s ručením omezeným a akciová společnost mohou být však založeny i za jiným účelem, nezakazuje-li to zákon. Je tedy možné je založit za účelem dosažení konkrétního cíle.

3.3.6 Veřejnoprávní smlouvy

Obce využívají možnost uzavírat veřejnoprávní smlouvy ke zlepšení výkonu přenesené působnosti. Jak uvádí zákon o obcích, § 63 a §64, obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle níž budou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce, která je účastníkem veřejnoprávní smlouvy. Předmětem veřejnoprávní smlouvy nemůže být přenesená působnost, která je na základě zákona svěřena orgánům jen některých obcí. Aby byla veřejnoprávní smlouva uzavřena, je třeba souhlasu příslušného krajského úřadu, musí mít písemnou formu a musí být v souladu se zákony a jinými právními předpisy [15].

Pátá část zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, říká, že veřejnoprávní smlouva je dvoustranný nebo vícestranný právní úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Nesmí být v rozporu s právními předpisy, nesmí je ani obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem. Správní orgán je stranou veřejnoprávní smlouvy a při jejím uzavření nesmí snižovat důvěryhodnost veřejné správy. Uzavření musí být účelné a správní orgán musí mít při jejím uzavírání za cíl plnění úkolů veřejné správy. Veřejnoprávní smlouva se posuzuje vždy podle svého skutečného obsahu [16].

4. CHARAKTERISTIKA MĚSTA

4.1 Poloha města

Město Desná leží v Libereckém kraji, bývalém okrese Jablonec nad Nisou. (viz příloha č. 1) Protéká jím říčka Černá a Bílá Desná. Okolí tvoří Jizerské hory a sousední Krkonoše. Nachází se v rozmezí nadmořské výšky 490 – 780 metrů nad mořem a tato poloha jej řadí v dané oblasti k městu s nejčastějším výskytem srážek v roce. Rozloha města je 1258 hektarů.

Desná je vzdálená od hlavního města Prahy 120 kilometrů a krajské město Liberec je vzdálené 30 kilometrů. Je na hlavní autobusové trase Harrachov – Praha a železniční trase Harrachov – Tanvald – Liberec a Harrachov – Tanvald – Turnov – Praha.

Dělí se na tři části: Desná I, II a III.

4.2 Kulturní a historická charakteristika

V pramenech se první zmínky o obci objevují již v roce 1577, osada však byla založena v roce 1691 hrabětem Albrechtem Maxmiliánem Desfoursem při říčce Bílá Desná a po něm byla pojmenována Desfoursdorf.

Původně to byla malá obec o rozloze 214 ha. Na konci 19. a počátkem 20. století zde bylo 243 domů a žilo zde 2123 obyvatel.

Desná v minulosti zažila obrovský rozmach průmyslu, který se týkal průmyslu sklářského, hutního, textilního a výroby porcelánu. K nejvýznamnějšímu rozkvětu obce došlo ve druhé polovině 19. století. Bylo to takzvané „zlaté období“ místního sklářství. Bývalá Riedlova huť, která byla založena ve 40. letech 19. století, se dodnes nachází za viaduktem v Dolním Polubném.

Na současném území Základní školy roku 1839 založil Dr. Josef Schindler velmi známé lázně, kde se léčilo tzv. studenou léčbou a poblíž se nacházel park. Riedlova vila nám připomíná sklářské podnikání v Desné, dnes je informačním střediskem a muzeem, kde se nachází i městská knihovna s možností využití internetu a mateřská škola. Byla

postavena v italském stylu roku 1895. V tomto období byla také postavena pseudogotická Riedlova hrobka nad sklárnou.

Mezi další památky města patří pseudogotický kostel nanebevzetí Panny Marie z roku 1903, u kterého je hřbitov a pseudogotický starokatolický kostel, který byl postaven v letech 1889-90. Zajímavostí je, že jinde nepříliš rozšířené starokatolické vyznání bylo pro podhůří Jizerských hor na konci 19. století poměrně běžné.

V Desné je provozováno jedno stálé kino, kulturní dům Sklář.

4.3 Obyvatelstvo

V současnosti na území Desné žije 3484 obyvatel, z toho 1696 mužů a 1788 žen. Průměrný věk je zde 39,3 let. Největší zastoupení obyvatel je ve věkové skupině 0-14let, nejmenší zastoupení ve věkové skupině 15-64 let, neliší se však nějak razantně od zastoupení obyvatel věkové skupiny 65 let a více. Vývoj počtu obyvatel má klesavou tendenci, která může být zapříčiněna hlavně pracovními podmínkami, konkrétně upadajícím sklářským průmyslem a nabídkou míst k bydlení, která dostatečně neuspokojuje poptávku.

4.4 Sociální a ekonomická charakteristika

Dle údajů Českého statistického úřadu z roku 2001 bylo v obci největší zastoupení obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a vyučených, zhruba 1/4 obyvatel dosáhla základního vzdělání včetně neukončeného, 1/6 obyvatel úplného středního vzdělání s maturitou a asi 1/10 obyvatel dosáhla vzdělání vysokoškolského. V obci je většina obyvatel české národnosti, žijí zde i obyvatelé národnosti moravské, slovenské, německé, vietnamské, ukrajinské, polské a romské.

Většina obyvatel je bez náboženského vyznání, někteří věřící vyznávají převážně církve římskokatolickou, československou církev husitskou a českobratrskou církev evangelickou.

Téměř více než polovina obyvatelstva z ekonomicky aktivního je zaměstnáno v průmyslu, nejméně obyvatel je zaměstnáno v zemědělství.

Za rok 2005 byla průměrná míra nezaměstnanosti 7,2%, což bylo o 1,8% méně než celorepublikový průměr a o 0,6% méně než v Libereckém kraji. Klesavá tendence se v roce 2006 pohybovala v průměru okolo 6,5%, kdy nejnižší dosažená míra nezaměstnanosti za sledované období od roku 2005-2009 byla v květnu téhož roku, 5,9%. V roce 2007 stoupla průměrná míra nezaměstnanosti o 0,5%, na 7%. Roku 2008 byla sice průměrná míra nezaměstnanosti 6,7%, k tomuto průměru však přispěla relativně nižší nezaměstnanost na počátku roku v jarních a letních měsících, od srpna roku 2008 však zaznamenáváme nárůst míry nezaměstnanosti, který v únoru roku 2009 dosáhl 9,6%.

Rostoucí tendence je způsobena světovou hospodářskou krizí a také tím, že se obec nachází v průmyslové oblasti a převážná většina obyvatel je zaměstnána ve sklářském průmyslu. Od loňského roku a v předcházejících měsících se ruší mnoho skláren a podniky propouští zaměstnance (viz. příloha č. 2).

Desnou vede ozubnicová trať Tanvald – Harrachov, silnice I. třídy číslo 10 a 14 (E422) a silnice II. třídy č. 290, která spojuje Tanvaldsko s Frýdlantskem přes Jizerské hory.

30.6. 1902 přijel z Tanvaldu do Desné první vlak. Dráha byla v roce 1902 propojena s tratí na Jelení Goru a Szklarskou Porebu. Začala tak pravidelná doprava nákladů i osob. Je to jediná trať v Čechách, která má ozubnici.

Ve městě je velmi dobrá dopravní obslužnost. Autobusovou dopravu zajišťuje převážně ČSAD Semily a.s., ČSAD Jablonec nad Nisou a.s., ČSAD Střední Čechy spol. s r.o., Jan Kukla a Dopravní podnik Ústeckého kraje a.s..

Úroveň silniční sítě v Libereckém kraji je kapacitně a technicky nevyhovující, neodpovídá nárokům dálkové a plošně rozptřené regionální dopravy. Silniční tahy, zařazené do sítě evropských magistrál, nesplňují v řadě úseků požadované standardy.

V Desné naleznou občané i obyvatelé nedalekého okolí 2 mateřské školy a základní školu vyššího stupně, kterou navštěvuje zhruba 300 žáků, včetně žáků z okolních obcí,

ve kterých nemají vyšší stupeň základní školy. Zvláštní škola zde ukončila provoz ke školnímu roku 2007/08.

Největšími podniky ve městě jsou Jablonex Group a.s., Desko a.s., Jizerská Porcelánka spol. s r.o. V obci bylo k 31.12. 2007 podle Českého statistického úřadu celkem 789 ekonomických subjektů. V tom 151 právnických osob a 638 fyzických osob, z toho 606 živnostníků, 29 obchodních společností a jedno družstvo. Státní podniky na území Desné nesídlí.

V Desné nalezneme řadu míst pro sportovní vyžití. Mezi sportovní vybavení města patří: 12 zařízení pro tělovýchovu, atletický areál včetně tenisových kurtů, volejbalového a basketbalového hřiště, fotbalové hřiště, dvě tělocvičny, fit centrum, 2 lyžařské vleky, které jsou v provozu a 2 další, u kterých se znovuvedení do provozu zvažuje, skokanské můstky a velmi blízká dostupnost běžeckých tratí na běžecké magistrále v osadě Jizerka.

4.5 Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotní služby jsou poskytovány státními subjekty. Nalezneme zde samostatnou ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost, dvě samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé, detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – gynekologa, samostatnou ordinaci praktického lékaře – stomatologa a jedno zařízení lékárenské péče.

Desná je první obec v České republice, kde byl vybudován „Dům s pečovatelskou službou“ v roce 1973. V domě v Desné II je 24 bytových jednotek s kapacitou 32 míst a z toho osm bytových jednotek pro dvě osoby. Dům s pečovatelskou službou v Desné III má celkovou kapacitu 15 míst. Desná je také první obec, která má Veřejnou nabíjecí stanici pro elektromobily a invalidní vozíky v České republice.

4.6 Životní prostředí

V roce 2000 bylo velmi důležité pro zlepšení životního prostředí zprovoznění čistírny odpadních vod v Tanvaldě pro město Tanvald a Desnou.

Specifickým znečišťovatelem byla v minulých letech společnost Ornela, a.s. (dnešní Jablonex Group, a.s.), a to emisemi těžkých kovů As a Cd. Po instalaci filtrů sklářských pecí je vykazováno podstatné snížení emisí těchto znečišťujících látek. Havarijní úniky škodlivin do ovzduší nebyly od roku 2004 zaznamenány. Největším problémem v oblasti čištění odpadních vod v obcích kraje byla jednotná kanalizační síť, její zastaralost a nedostatečně účinné čistírny odpadních vod, které však procházejí rekonstrukcí, jsou v konečné fázi a budou odpovídat evropským standardům.

Kvalitu ovzduší celého kraje a hlavně kvalitu ovzduší v oblasti měst v Libereckém kraji negativně ovlivňují emise ze stále rostoucí automobilové dopravy. Svůj podíl na kvalitě ovzduší mají chybějící obchvaty měst a obcí, ve kterých dochází k enormní zátěži obytných území hlukem a exhalacemi z dopravy a špatný technický stav silnic. Jeho zlepšení je předpokladem pro zvýšení ochrany životního prostředí a bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. V roce 2007 nedošlo k žádnému překročení [17].

4.7 Občanská a ostatní vybavenost města

V Desné se nachází potraviny Primamarket, tři večerky, novinový stánek, zelenina, pekařský stánek, papírnictví, textil, dva sekund-handy, sázková kancelář, pošta, květinářství, kosmetika, dvě kadeřnictví, řeznictví, benzínová stanice, cukrárna a bufet, mnoho pohostinných zařízení a pošta.

Je zde dobrovolný sbor hasičů, rybářský svazek a působí zde turistický oddíl.

Díky své zeměpisné poloze a příznivým podmínkám je Desná oblíbeným turistickým centrem, atraktivním pro zimní i letní sporty – v létě se zde provozuje hlavně cyklistika a pěší turistika a v zimě sjezdové a běžecké lyžování – jak v Jizerských horách, tak v sousedních Krkonoších.

V obci je vedena elektrická síť, je plynofikována, kanalizována, zásobována pitnou vodou a je zde čistička odpadních vod

4.8 Orgány města

Orgány města jsou zastupitelstvo města, rada města, starosta, městský úřad a městská policie.

Zastupitelstvo města tvoří 15 členů. Ve volbách do zastupitelstev obcí, konaných 19.10.2006 kandidovalo 6 stran (Volba pro Desnou, Naděje, ČSSD, ODS, KSČM, Strana za životní jistoty). S nejvyšším počtem 5 mandátů zvítězila Volba pro Desnou, ODS a KSČM získala 3 mandáty. 2 mandáty získala Naděje a ČSSD a Strana za životní jistoty získala každá 1 mandát v zastupitelstvu.

Starosta obce je volen z řad členů zastupitelstva, stejně jako místostarosta a zbývající členové rady města. V současnosti je starostu města Marek Pieter (kandidát za stranu Naděje, bez politické příslušnosti) [18].

5. DRUŽEBNÍ STYKY

5.1 Partnerská města

Město Desná má dvě následující partnerská města:

Německé partnerské město Malschwitz

Malschwitz je svazek obcí, který se skládá z 14 obcí. Obyvatelé jsou lužičtí srbové. Je to zemědělská oblast, kde je vysoká nezaměstnanost. V malebném kraji se nachází mnoho rybníků a řek. Občanský život zde funguje velmi dobře, je zde mnoho spolků, mezi které patří i Spolek na podporu kulturní výměny s ČR (týká se rozvoje partnerství). Existuje zde česko-německý spolek, který kontaktoval město Desná s nabídkou partnerství.

Partnerství vzniklo v roce 2004. Ještě před uzavřením partnerství uvítal starosta města Desná skupinu 12 lidí z města Malschwitz, kteří přijeli na jednodenní návštěvu. Návštěvníci se seznámili s historií města, navštívili firmu Ornela a.s., kde proběhla exkurze sklářské výroby. Dále navštívili horskou osadu Jizerka a vodní nádrž Souš. Výpravu zakončili návštěvou III. ročníku Sympozia 2004 (dřevosochání) a Desenské pouti.

Zástupci Malschwitz Desnou každoročně navštěvují, na schůzce se zástupci měst vzájemně informují o investičních, kulturních a dalších akcích a zároveň jednájí o společných termínech a akcích, které bývají jednotlivým spolkům a zájmovým skupinám nabídnuty k účasti.

V roce 2007 starosta Malschwitz navštívil Dům s pečovatelskou službou a do společenské místnosti věnoval barevný televizor.

V červnu roku 2005 se starosta města spolu se zaměstnankyní MěÚ pí. Bešťákovou (manažerka projektů a výstavby) zúčastnili zahájení „Mezinárodního kulturního týdne“, (kam jsou následně zástupci města a obyvatelé každoročně zváni a aktivně se účastní). Kulturní týden se konal v německém městě Baruthu, kam byly přizváni i obyvatelé Desné, pro které připravilo město Desná zájezd zdarma. Zúčastnilo se 80 obyvatel, kteří

byly převážně členy Hasičského sboru. Obec Malschwitz zde slavila 155-leté výročí dobrovolného hasičského sboru, prezentovala se zde partnerská města, stánky spolků a kroužků, zemědělských podniků, proběhlo zde představení řemeslníků a další zajímavé akce. Program byl velmi pestrý a bohatý, Desná se prezentovala místní výrobou (sklářskou výrobu prezentovanou názornou ukázkou panem Šikolou, výrobky keramického kroužku pod vedením pí. Smiščíkové, prodávalo se zde naše pivo, které vařili manželé Průchovi).

Hasiči z Desné se zúčastnili soutěže v požárním útoku, senioři se zúčastnili poznávání partnerské obce Malschwitz, zástupci města slavnostního aktu podpisu partnerské smlouvy mezi městem Desná a Malschwitz.

Desná s partnerským městem Malschwitz navštívila maďarské město Szekszárd a obec Sióagárd, která je jeho součástí. Desná se s maďarským městem seznámila právě na již zmíněných slavnostech v Německu. Cílem této návštěvy bylo přání starosty obce Malschwitz představit české partnerské město maďarským přátelům. Starosta Sióagárdu János Hány představil zajímavosti a pamětihodnosti své obce. Obec leží asi 90km od Balatonu a je zemědělskou oblastí.

Při slavnostním zasedání se diskutovalo o možnostech navázání spolupráce mezi spolky a občany našich měst. Zástupci Desné město prezentovali a pozvali zástupce na návštěvu do Desné cestou na slavnosti do německého Malschwitzu.

Velká vzdálenost od Desné (asi 700km) pravděpodobně nedovolí příliš velký rozvoj vzájemné spolupráce s maďarskou obcí.

Polské partnerské město Podgórze

Město Desná uzavřelo s polským městem Podgórze partnerskou smlouvu v roce 2004.

V dubnu téhož roku proběhlo setkání ve městě Podgórze, kde zástupci z dalších partnerských měst projednávaly projekty a přípravu na čerpání z fondů Evropské unie. Polská strana předložila projekt, který byl zaměřen na hasičský záchranný sbor a byl připraven pro celé území hranic Polska s Českou republikou. Obsahoval spolupráci žáků škol, krizové komunikace operátorů a jednotek Hasičského záchranného sboru, výstavbu

požárních nádrží a komunikací, týkající se především zrychlení příjezdů jednotek k zásahům v horské oblasti a jejich dostupnosti. Zástupci Desné na setkání informovali polskou stranu o připraveném projektu „Spolupráce mezi hasiči a záchranáři“ a projektové přípravě na projektu k obnově místních komunikací k turistickým cílům v okolí Desné. Zástupci měst se dále informovali o významných kulturních a sportovních akcích a projednali následná společná setkání a spolupráci: účast na veletrhu v Jelenie Góre, setkání v Milkówe s volejbalovým turnajem nebo Desenské sympozium.

5.2 Zhodnocení přeshraniční spolupráce

Téma týkající se přeshraniční spolupráce je široce diskutováno a není to snadná záležitost.

Autorka práce zaznamenala spíše neformalizované vztahy, které nelze považovat za mezinárodní formu spolupráce. Jedná se spíše o kulturní a společenské vztahy, které slouží k vzájemné propagaci daných území a libereckého kraje jako celku.

Co se Desné týče, těžko se s partnerskými obcemi hledají společná témata, když Desná je horská turistická oblast, Malschwitz oblast silně zemědělská a polsko nedisponuje mnoha prostředky, aby mohlo dávat podněty k rozvoji spolupráce a k realizování projektů.

Participace občanů na dění ve městě má velký vliv. Občané Desné se příliš neúčastní ani nepodílí na akcích a projektech města a o život a dění ve městě jeví zájem téměř minimální [19].

6. SPOLUPRÁCE V REGIONÁLNÍCH SESKUPENÍCH

6.1 Mikroregion Tanvaldsko

6.1.1 Charakteristika Mikroregionu Tanvaldsko

Mikroregion Tanvaldsko se transformoval ze sdružení právnických osob na svazek obcí a měst se sídlem ve městě Tanvald a vznikl 27.7.2000.

Smyslem založení a vzniku mikroregionu bylo snažší uzavírání regionálních procesů členskými obcemi, které jsou řádově na určitých úrovních, vyskytují se nejčastěji, jsou pro společnost významné a pravidelně se opakují (např. dojíždka do školy, práce, za nákupy, obchodní služby, trávení volného času, propagace s cílem zvýšení zájmu turistů a další). Dále rozšiřovat síly a prostředky při prosazování záměrů, které přesahují svým významem a rozsahem účastnické obce.

Mikroregion Tanvaldsko se rozkládá na úpatí Jizerských hor, v okolí města Tanvald, převážně podél břehů řeky Jizera a Kamenice, která je jejím přítokem. Nachází se v Libereckém kraji, bývalém okrese Jablonec nad Nisou a Semily.

Seskupení tvoří 11 obcí. Jsou to obce Tanvald, Harrachov, Desná, Kořenov, Velké Hamry, Plavy, Zlatá Olešnice, Smržovka, Jiřetín pod Bukovou, Albrechtice v Jizerských horách, Josefův Důl. Všechny obce se nacházejí v podobné nadmořské výšce, 500m.n.m. Nejnižší bod mikroregionu se nachází v obci Plavy, který je 403 m.n.m., nejvýše položený bod leží v obci Kořenov, který se nachází ve výšce 1025 m.n.m. Území mikroregionu zasahuje do CHKO Jizerské hory.

Orgány Svazku obcí Mikroregionu Tanvaldsko

Orgány svazku tvoří předseda, místopředsedové a revizní skupina. Předsedou svazku je starosta města Tanvald, Petr Polák. Starostové měst Desná, Marek Pieter a Velké Hamry, Josef Pala, jsou místopředsedy. Členy revizní skupiny jsou Věra Mužíčková, starostka obce Plavy, Miroslav Balatka, místostarosta obce Albrechtice v Jizerských horách a Ing. Michal Kottík, člen zastupitelstva obce Albrechtice v Jizerských horách.

Hospodaření Svazku obcí Mikroregionu Tanvaldsko

Podle Výroční zprávy za rok 2005 hospodařil svazek s přebytkem ve výši 100 478,38,-Kč, kdy největší část příjmů tvořily příspěvky dobrovolného svazku obcí od členských obcí, a to ve výši téměř 700 000,-Kč a výdaje byly uplatňovány na jednotlivé projekty.

6.1.2 Strategie rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko

Strategie spočívá v ochraně společných zájmů a jejich posílení při prosazování záměrů, kterých obce sami svou mocí nejsou schopny dosáhnout. Dále snaha dosáhnout ekologické stability území mikroregionu a zajištění jeho trvalé obyvatelnosti. Svazek obcí se snaží naleznout společný postup k realizaci a řešení programů regionální politiky ČR a EU, spolupracovat v oblasti rozvoje cestovního ruchu, převážně ekonomického rozvoje a hospodařit s majetkem. V regionálním měřítku koordinovat obecní územní plány a územní plánování, společně ovlivňovat výkon státní správy. Uskutečňovat záměry, které výrazněji ovlivňují kvalitu života a obyvatel členských obcí, i ekonomické stability svazku obcí i obcí samotných. Obce se také snaží realizovat své samostatné aktivity, ke kterým byly Svazkem obcí pověřeny (viz příloha č. 3).

6.1.3 Projekty Mikroregionu Tanvaldsko

Hlavní činností svazku byla realizace následujících projektů:

6.1.3.1 Projekt z programu Phare CBC „Partnerstvím k naplňování vize nového mezinárodního česko-polského cyklokoridoru“

Projekt měl za cíl propojit cyklotrasy Mikroregionu Tanvaldsko s polským příhraničním regionem, prostřednictvím partnerství s polským Stowaryszeniem cyklistów Szklarska Poroba.

Jsou zde nové cyklotrasy, napojené na již existující stezky, které vedou do Krkonoš, Českého ráje a Polska (přes hraniční přechod Jizerka – Orle). Trasa vychází od Navarova a skrz Desnou vede z Tanvaldu – Šumburk přes Sladkou Díru, kde u restaurace Quatro protíná silnici I10 a vede k vlakovému nádraží. Dále vede trasa Desnou I okolo Lesní správy k Protržené přehradě. Cílem vybudování nových cyklotras je zachování číselné posloupnosti s ostatními okruhy a již zmíněné napojení nových cyklotras na stávající cyklotrasy. Díky projektu byla proznačena většina tras, která byla proznačena na základě zpracování Studie sítě nových cyklotras a Technického projektu značení. Cyklostezka Járy Cimrmana vznikla jako páteřní cyklotrasa Mikroregionu Tanvaldsko a je připomínána každoročně jízdou cyklostezky Járy Cimrmana, zakončena divadelním představením.

Díky tomuto projektu byla vypracována Studie sítě nových cyklotras a značení. Většina tras uvedených ve studii byla proznačena.

6.1.3.2 Projekt z Nadace Partnerství „Stezky dědictví pro Tanvaldsko“

Cílem projektu bylo za pomoci účasti veřejnosti (tzv. metody komunitního rozvoje) posílit jakousi rovnost území a za pomoci společně shromážděných dat zvolit nejvhodnější formu prezentace mikroregionu, která zvýší zájem o dané území. Projekt spočíval v pozvání místních obyvatel (ať už pamětníků, rodáků, historiků, odborníků různých profesí a dalších), kteří s pomocí odborníků zvolili nejvhodnější formy interpretace nahromaděných nápadů, myšlenek a dat.

Partnerství v regionu, které bylo navázáno, vytvořilo podklady pro brožury, které měly představit „společné dědictví“ mikroregionu. Výstupem projektu bylo vytvoření podkladů třech brožur:

- Brožura Cesta vody aneb Kdyby všeho bylo málo, vody máme v horách dost
- Brožura Cesta zubačky aneb Proč má zubačka zuby?
- Podklady pro vznik brožury Cesta vyhlídek anebo Jednou jsi dole a jednou zas nahoře

6.1.3.3 Projekt z programu Libereckého kraje „Vytvoření organizace destinačního managementu pro Mikroregion Tanvaldsko“

Prostřednictvím této dotace zpracoval mikroregion analýzu trhu Mikroregionu Tanvaldsko, profil návštěvníků a databázi ubytovatelů, marketingovou strategii a připravil projekt do 2. výzvy v GS S.R.O.P., který nesl název Vytvoření organizace Destinační management mikroregionu Tanvaldsko.

6.1.3.4 Projekt z programu Libereckého kraje „Tanvaldsko – klíč k Jizerským horám“

Pro rozvoj cestovního ruchu se v rámci projektu vytvořily webové stránky mikroregionu, připravila se propagační brožura „Mikroregion Tanvaldsko“ ve více jazycích, v obcích byl vybudován navigační a informační systém (tabulky s turistickými a místními cíli), na hranicích mikroregionu byly umístěny uvítací tabule a byly připraveny nové produkty cestovního ruchu – Puzzle a propagační skládačka Stezka Járy Cimrmana aj.

6.1.3.5 Projekt z programu Libereckého kraje „Šance pro rozvoj Tanvaldska“

Cílem projektu bylo připravit všechny cílové skupiny a seznámit je se vznikem mezisektorového partnerství v regionu a příprava podmínek pro přijímání finanční pomoci ze strukturálních fondů EU i v rámci programu LEADER.

Projekt se především zaměřil na naplňování místní rozvojové strategie „Strategie rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko“, na vzdělávání v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice klíčových skupin, jimiž jsou starostové dotčených obcí mikroregionu, jejich samospráva (místostarostové, zastupitelé), malí a střední podnikatelé, zástupci veřejnosti, NNO, spolky. Dále na poradenství v oblasti dotačních titulů ČR a EU, organizování odborných vzdělávacích seminářů prostřednictvím manažera. Témata seminářů byla: Jak napsat žádost o grant, Tanvaldsko po roce 2006 – taky Vaše práce? Finanční příležitosti pro obce, podnikatele, neziskové organizace a spolky a seminář Posilování komunikačních dovedností, využití vlastního potenciálu.

6.1.3.6 Projekt z programu Libereckého kraje „Stezky dědictví Tanvaldska“

Tento projekt měl za cíl realizovat tisk propagačních materiálů a vydání tématického propagačního materiálu v turistické podoblasti, kterými byly Brožura Cesta vody a Brožura Cesta zubačky.

6.1.3.7 Projekt „Zlepšení dopravní obslužnosti území Mikroregionu Tanvaldsko“

Cílem projektu je výstavba 4 nových vlakových zastávek (Desná-Riedlova vila, Desná-Pustinská, Smržovka-Luční, Velké Hamry-město) a modernizace 19 stávajících zastávek autobusové dopravy na území Mikroregionu Tanvaldsko, z toho 5 zastávek v Desné. Projekt by měl podpořit a zkvalitnit společnou úroveň veřejné hromadné dopravy s cílem zlepšit obslužnost a dostupnost. Město Desná v rámci projektu realizuje výstavbu dvou nových vlakových zastávek Desná – Riedlova vila a Desná – Pustinská na trati Tanvald –

Harrachov. V rámci projektu vznikne i nová autobusová zastávka Desná III Souš a bude provedena modernizace 4 autobusových čekáren (3x Pustiny, 1x Černá Říčka). Termín zahájení projektu byl 11/2008 a jeho předpokládané dokončení bude 12/2010 [20].

6.2 Národní Síť zdravých měst

6.2.1 Historie Národní Sítě zdravých měst

OSN – Světová zdravotní organizace (WHO) iniciovala v roce 1988 mezinárodní Projekt Zdravé město (WHO Healthy Cities Project), ke kterému byly přizvány nejvýznamnější evropské metropole. Po 15 letech trvání projektu vzniklo v Evropě ve 31 zemích 1300 Zdravých měst. Tato Zdravá města realizují místní Agendy 21, které jsou součástí evropské kampaně udržitelných měst a obcí (Aalborgská charta) [21].

6.2.2 Charakteristika NSZM v ČR

V České republice je Národní Síť zdravých měst (dále jen NSZM) asociací municipalit (zájmové sdružení právnických osob), která byla založena v roce 1994 vytvořením 11 aktivních měst. Od roku 2003 je asociace otevřena všem formám municipalit v ČR – městům, obcím i regionům (krajům, mikroregionům). Asociace je mezinárodně certifikovaná.

Po předchozím odsouhlasení vstupu, koordinátora, zodpovědného politika a deklarací zastupitelstva města Desná bylo dne 13.12.2006 na Valné hromadě NSZM schváleno členství města Desná v NSZM. Desná se tak stala 77 členem asociace.

K 1.2.2009 je v asociaci NSZM 91 členů s regionálním vlivem na 1869 měst a obcí s 3.2 milionem obyvatel (32% populace ČR) [22].

6.2.3 Strategické cíle NSZM

Asociace má poslání podporovat kvalitu veřejné správy na místní a regionální úrovni, hlavně zaváděním mezinárodně uznávaných postupů – například Projekt Zdravé město, místní Agenda 21 aj. Strategický plán rozvoje města připravuje Komise. Do postupu strategického rozvoje patří zapojení do něj udržitelným rozvojem, zlepšeným zdravím a kvalitou života v našich obcích, městech či regionech a aktivním zapojením veřejnosti do debat o současných záměrech i o budoucnosti. Postup k dosažení „Zdravého města, regionu či obce“ je velmi důležitý ve spolupráci s řadou místních odborných i nevládních partnerů a s širokou veřejností. Projekt předpokládá, že občané získají v postoji ke své obci „zdravý patriotismus“, že budou sebe i občany žijící na území obce, krajinu a životní prostředí považovat za bohatství a za svůj domov a v souvislosti s tím se budou o dané území náležitě starat.

Desná se chtěla stát členem asociace převážně z důvodu posílení možností při získávání externích finančních zdrojů (např. Strukturální fondy) a z důvodu využívání know-how NSZM ČR pro aktualizaci Strategického plánu města, která probíhala v roce 2007. Členství poskytuje možnosti úzké spolupráce (ať se členy NSZM či jinými obcemi nebo odborníky) a využití informací.

Návodem pro postup Zdravých měst, obcí a regionů v ČR se od roku 1998 stala Metodika NSZM, na které Zdravá města ČR spolupracují se širokým spektrem odborných partnerů, zejména s Univerzitou Karlovou. Metodika získala titul Světový projekt EXPO 2000. NSZM ČR je akreditovanou vzdělávací institucí (akreditace MV ČR).

6.2.4 Projekty NSZM

Projekty mají napomáhat ke zkvalitnění státní správy, výměně informací mezi obcemi, městy, podporují kontrolu kvality fungování státní správy prostřednictvím tzv. data plánu, který však Desná nemá zavedený.

6.2.4.1 Komunitní plán zdraví a kvality života

Plán zdraví a kvality života je základem komunitního plánování podle Metodiky NSZM. Je to takzvaná komunitní dohoda, kde jsou formulovány problémy z pohledu veřejnosti. Tento plán je důležitým nástrojem pro strategické plánování a řízení. Veřejnost si určila priority a cíle pro rozvoj města v oblastech: doprava, prevence kriminality, bezpečnost občanů; cestovní ruch, volný čas, kultura a sport; životní prostředí; vzdělávání, výchova; veřejná správa, informovanost, strategický rozvoj; podnikání a zaměstnanost; zdravý životní styl, sociální oblast, bydlení. Plán zdraví a kvality života je otevřeným dokumentem, který se každoročně aktualizuje po dalších veřejných projednáních (viz. Příloha č. 4).

6.2.4.2 Akce „Projektové inkubátory“

V roce 2007 se v Riedlově vile uskutečnila konzultace „Projektové inkubátory“, která se týkala projektových záměrů města Desná. NSZM nabízí členům využití služby, jenž informuje o způsobu čerpání dotací z EU v období 2007-2013. Konzultace se týkala pěti vybraných připravovaných projektových záměrů: celková rekonstrukce Základní školy, přestavba objektu ZVŠ na polyfunkční dům „Péče o občany“, revitalizace panelového sídliště v Desné I a II, výstavba environmentálního centra s Muzeem Protržené přehrady z bývalé úpravny vod v Desné I, regenerace památek – Riedlova hrobka, Riedlova vila, Riedlův park, Městský úřad.

Tato služba byla realizována prostřednictvím prostředků získaných v rámci projektu, který financoval Evropský sociální fond.

6.2.4.3 Kampaň Evropský týden mobility/ den bez aut

Tento den iniciovala Evropská komise v roce 2000 a patří k významným dnům Evropy v ochraně zdraví. V září 2007 Desná poprvé pořádala v rámci kampaně – Evropského dne bez aut mnoho doprovodných akcí. Akce se pořádá vždy 22. září a jejím hlavním záměrem je upozornit na rozrůstající a neudržitelný nárůst automobilové dopravy ve městech a chce upozornit na jiné způsoby řešení – například podporou veřejné dopravy

jak silniční, tak vlakové, budováním cyklostezek, zkvalitňováním turistických tras atp. Kampaň byla v roce 2002 rozšířena na celotýdenní kampaň.

Desná v rámci Evropského dne bez aut uskutečnila tyto akce:

- „Jedíme s úsměvem“ – dopravně bezpečnostní akce, během níž žáci ZŠ ve spolupráci s Městskou policií hodnotili účastníky silničního provozu (řidiče, cyklisty). Pozornost byla zaměřena převážně na dodržování povolené rychlosti, přecházení na přechodech a technický stav kol.
- „Děti, pozor, silnice“ – pro žáky prvních tříd a děti předškolního věku měla Městská policie přednášku o problematice dopravní bezpečnosti spojený s praktickým nácvikem chování v silničním provozu.
- „Závod koloběžek“ – závod pro předškoláky a děti I. Stupně ZŠ

6.2.4.4 „První veřejná nabíjecí stanice pro elektromobily a elektrické invalidní vozíky v ČR“

Projekt byl uskutečněn v rámci oblasti využívání alternativních zdrojů energie v dopravě. U Riedlovy vily byla dne 24.4.2007 otevřena první veřejná nabíjecí stanice [23].

Dále v rámci zlepšení kvality a života obyvatelstva v Desné byla posílena Městská policie v Desné, byl zde umístěn radar na měření rychlosti. Desná jako první v ČR použila přechody 3. generace. Výhodou těchto přechodů je detekce chodců, kdy je přechod pro chodce přesvětlen svítidly s asymetrickou vyzařovací charakteristikou a bílou barvou světla, 3D značení. Každé pondělí a pátek v ranních hodinách kontrolují policisté chování řidičů za volantem na přechodu pro chodce před Základní a Mateřskou školou. Dvakrát týdně zde také probíhá měření rychlosti účastníků silničního provozu.

6.3 Svazek obcí Jizerské hory

Svazek obcí Jizerské hory provozuje turistický region Jizerské hory. Cílem turistického regionu Jizerské hory je řízený trvale udržitelný rozvoj území regionu, který podporuje cestovní ruch, jeho rozvoj, jež má vést k vytvoření turistické rovnováhy na celém území CHKO Jizerské hory. Snahou svazku je poskytnout možnosti na turistické vyžití nejen pěším turistům, ale i rodičům s kočárky a invalidům. 35 měst a obcí je členem svazku.

6.3.1 Cíle Svazku obcí Jizerské hory

Svazek měst a obcí prosazuje naplnění priorit, které se týkají těchto oblastí:

- Rozvoj infrastruktury – rozvoj infrastruktury se týká především rozšíření dostatečného množství parkovacích systémů; oprav a údržby komunikací, jejichž stav není v Libereckém kraji dostačující; zlepšit přehlednost a větší četnost navigačního a informačního systému v dané oblasti; rozšiřování nástupních míst na magistrálu; podpory alternativních dopravních systémů typu turistické vláčky, lanovky atp.
- Ochrana životního prostředí – při přípravě strategických materiálů, přípravě právních norem a územních plánů je důležitá spolupráce obcí; s prioritami v jednotlivých oblastech seznámit veřejnost, správu CHKO Jizerské hory a odbory životního prostředí; snaha o zachování rovnováhy přírodního dědictví s cestovním ruchem, prosazovat trvale udržitelný rozvoj, preferovat a rozšiřovat projekty týkající se snížení hluku, dopravy, zatíženosti ovzduší; podporovat údržbu a dobrý stav lesních pozemků a luk; realizovat projekty, které se týkají zlepšení kvality vodních zdrojů.
- Vznik destinačního managementu – má za cíl sestavit akční plán rozvoje turistického regionu; personálně zajistit realizaci destinačního managementu; zajistit spolupráci informačních středisek a při hledání možností rozvoje produktů a služeb spolupracovat s ostatními partnery.

- Spolupráce s dalšími partnery – k lepší informovanosti partnerů je třeba uskutečňovat pravidelné schůzky, realizovat nabídku investičních příležitostí a tu také propagovat, při tvorbě krizových plánů v dané oblasti spolupracovat se složkami Integrovaného záchranného systému, spolupracovat také s podnikateli; rozvíjet mezinárodní styky, partnerství a vzájemně připravovat projekty na podporu území Jizerských hor; při přípravě a vydávání informačních a propagačních materiálů spolupracovat s ostatními partnery [24].

6.4 Euroregion Nisa

Historie a vznik Euroregionu Nisa

Euroregion Nisa je regionálním sdružením a není právním subjektem. Je vytvářen na komunální úrovni. Spolupráce je dobrovolná a je upravena Rámcovou dohodou, kterou schválila Rada.

Po pádu režimů v roce 1989 bylo příhraniční území velmi poškozeno. Poškození se týkalo životního prostředí, byla zde špatná infrastruktura i malá průchodnost přes hranice. Přeshraniční komunikace díky jazykovým bariérám téměř neexistovala. Takovéto problémy mohou být řešeny pouze na základě přeshraniční spolupráce. Pomocí speciálních nástrojů byla realizována přeshraniční spolupráce jako Euroregion Neisse-Nisa-Nysa.

21.12.1991 byl formálně založen Euroregion Weisse-Nisa-Nysa na prvním zasedání společné Rady. Od založení až do roku 2004 bylo společné sídlo v Žitavě – Zittau, dnes se sídlo nachází v Liberci.

Euroregion Nisa se rozkládá na území třech států: Česká republika, Německo a Polsko. Dolní tok řeky Lužické Nisy tvoří hranici mezi třemi státy. Řeka pramení v Jizerských horách a ústí do řeky Odry [25].

6.4.1 Projekt „Rekonstrukce úpravny vod a čistírny odpadních vod a rekonstrukce a dokončení kanalizace v povodí Lužické Nisy“ = projekt „Lužická Nisa“

Projekt Lužická Nisa je projekt Severočeské vodárenské společnosti, který měl za cíl zlepšit kvalitu vody v Nise, důkladnost čištění odpadních vod a napojení mnoha domácností na Liberecku a Jablonecku na novou kanalizační síť – splněním evropských norem na kvalitu pitné vody a čištění odpadních vod v aglomeraci Liberec – Jablonec nad Nisou. Řeka Nisa, která je symbolem regionu, se tak stala čistší. Byla provedena rekonstrukce čistírny odpadních vod v Liberci, která zajišťuje vyčištění odpadních vod pro Liberec i Jablonec nad Nisou a nová kanalizace splňuje normy Evropské unie pro aglomeraci Liberec.

68% představuje dotace z evropských fondů (z Fondu soudržnosti) a 4% se podílí na spolufinancování Státní fond životního prostředí. Zbylou část nákladů nese Severočeská vodárenská společnost.

V rámci integrovaného projektu Lužická Nisa v říjnu 2006 byla zahájena rekonstrukce úpravny vody Desná - Souš. Úpravna, která zásobuje pitnou vodou téměř 100.000 obyvatel Liberecka a Jablonecka, je modernizována a patří k jedné z největších akcí svého druhu v České republice. Práce by měly být skončeny na konci května roku 2009 [26, 27].

6.5 Zhodnocení působení činnosti města v jednotlivých svazcích

Mikroregion Tanvaldsko přispívá k rozvoji nejen města Desná, ale hlavně k rozvoji celého území mikroregionu, jež má kladný vliv na obyvatele i navštěvníky Libereckého kraje. V rámci přínosu členství pro Desnou můžeme říci, že díky členství v tomto svazku byly zrealizované již zmíněné projekty a jejichž váha na přispění ke zlepšení žití a života v Desné má největší váhu ze všech svazků, jichž je Desná člen. Dostupnost informací o svazku a jeho činnostech však není tak příznivá. Internetové stránky jsou nedostačující,

nepřehledné a nalezneme zde jen stručné informace, které nejsou mnohdy dlouho aktualizované.

Projekt NSZM je založen na spolupráci s občany. Pořádá akreditovaná školení v různých ročních obdobích typu jarní, letní a zimní škola. Tento typ školení je velmi zajímavý, avšak získané poznatky se v obci obtížně zavádějí. Občané nejeví zájem na dění ve městě a v tomto důsledku se nové způsoby a poznatky nelehko zavádí. Záleží to samozřejmě hodně na propagaci jak města, tak uskutečněných i plánovaných záměrů, musí však být někdo, kdo akce podpoří. Přesto však je členství v NSZM pro město přínosem a je zde vidět aktivita a snaha města na zkvalitnění podmínek ve městě, jak již název vypovídá, hlavně v otázkách zkvalitnění života občanů ve městě a zdravém životním prostředí a stylu. Snaží se z velké části oslovit především mladší věkovou skupinu obyvatelstva, pro kterou může být činnost svazku iniciativou a impulsem na rozhodování a aktivní účasti na budoucím zdravém životě ve městě.

Svazek obcí Jizerské hory se snaží získat sponzorské peníze, které využívá na úpravu a správu tratí a k naplňování již zmíněných cílů. Rozšiřují se nástupní místa na magistrálu – na Souši u Dare je nové nástupní místo a uvažuje se také o novém nástupním místě na Protržené přehradě. Na parkovišti se zavedla hlídací služba a služba parkovacích systémů se stále rozšiřuje. Podobně jako u členství v předcházejících svazcích přispívá k propagaci Jizerských hor a Libereckého kraje. Činnost města v Svazku obcí Jizerské hory je ryze formální.

Význam členství v Euroregionu Nisa spočívá hlavně v žádání o přeshraniční projekty v R.O.P., je to však velmi složitá záležitost. Spolupráce funguje nejvíce v příhraničních oblastech, hlavně v Hrádku nad Nisou. Můžeme říci, že projekt přispívá pro Desnou spíše k předávání si zkušeností a opět již zmíněné propagaci Libereckého kraje a obcí, které jsou člen Euroregionu a činnost v tomto svazku je spíše formální.

7. ZÁVĚR

Práce měla za cíl objasnit problematiku spolupráce obcí v ČR, její formy a na konkrétním příkladu města Desná v Jizerských horách představit formy spolupráce a svazky, kterých je Desná člen. Dále se seznámit s již realizovanými projekty a zhodnotit, zda se jedná o činnost formální či funkční, tzn. zda-li je činnost obce v rámci daného svazku aktivní či nikoliv.

Práce se snaží problematiku doložit na čtyřech svazcích, jichž je Desná člen a také na dvou zahraničních partnerských městech, se kterými uzavřela partnerství.

Desná je zapojena do spolupráce s jinými obcemi, v některých svazcích však ne příliš aktivně. Mikroregion Tanvaldsko, Svazek obcí Jizerských hor, Národní síť zdravých měst a Euroregion Nisa jsou různé formy spolupráce obcí, které byly založeny za účelem prosazování společných zájmů jednotlivých členů svazků a lepším získáváním finančních prostředků z různých fondů a z fondů Evropské unie. Členství v jednotlivých svazcích podporuje danou oblast a také propaguje Liberecký kraj jako celek, což způsobuje větší návštěvnost kraje a tím i pravděpodobnost zvýšení cestovního ruchu ve městě a blízkém okolí. Oblast je stále více navštěvovanější turistickou oblastí, hlavně díky rozličnému využití v Jizerských horách. Nejen obec, ale i blízké okolí a Liberecký kraj však mají své nedostatky, které se snaží řešit různými formami spolupráce a členstvím v určitých svazcích.

Přínos pro město plyne z členství v Mikroregionu Tanvaldsko a Národní síti zdravých měst, v rámci jejichž činnosti bylo realizováno nejvíce projektů. V ostatních svazcích spolupráce upadá a je spíše na formální úrovni. Aktivní činnost vyvíjí velmi málo, i když se samozřejmě nevyklučuje.

Co se přeshraniční spolupráce týče, jedná se spíše o formalizované vztahy, prostřednictvím kterých je přínos pro město především ve vzájemné propagaci měst. Je zde vidět, že nízký zájem občanů na dění ve městě má značný vliv. Občané se nejsou ochotni podílet na společné organizaci akcí (zapojit se způsobem: poskytnutí ubytování, podílení se na pořádání doprovodných programů, přípravě pohoštění atp.), na které by mohlo být přizváno partnerské město a jeho občané. Takovýto přístup a dalo by se říci

„nezájem“ občanů na dění ve městě může být způsoben nízkou informovaností o přínosech partnerství a přeshraniční spolupráci. Ze strany města zde vzešly návrhy, které se týkaly podpory přeshraniční spolupráce zejména s žáky základních škol, konkrétně návrhy na výměnné pobyty žáků a jejich vzájemné účasti na sportovních soutěžích a utkáních, bylo zde navrženo například učit německé žáky lyžovat, zvát je na výlety, které pořádá turistický oddíl pod vedením paní učitelky ze Základní školy, která vyučuje německý jazyk. Žádná z oslovených stran však neprojevila zájem o rozvinutí a podporu takovýchto záměrů.

Spolupráce obcí se v současné době stává nezbytná, převážně v oblastech investování, čerpání dotací a finančních prostředků, řešení společných problémů a otázky územní správy, které nemůže samospráva malých obcí sama efektivně a ve většině případech vůbec řešit, vzhledem k omezeným možnostem. Tyto problémy a realizaci projektů se snaží řešit právě mikroregiony, svazky obcí a jiná sdružení. Pozitivní výsledky se odrážejí v již realizovaných projektech.

Spolupráce by mohla být na lepší úrovni. Návrh na zlepšení a zefektivnění spolupráce by mohl být například v zaměření se na větší informovanost občanů, týkající se dění ve městě a připravovaných projektů – zkrátka se občany snažit více „vtáhnout“ do těchto aktivit, motivovat. Například prostřednictvím škol, navázat tedy spolupráci se Základní, ale i Mateřskou školou - zapojení dětí do aktivit města zapojí i jejich rodiče. Dále bych doporučila se více zaměřit na úsek manažerů projektů na MěÚ, kde je v současné době zaměstnán jeden pracovník, který z časového hlediska není schopen podílet se na realizování mnoha projektů. Internetové stránky svazků nejsou dostatečně kvalitní, přehledné a aktuální. O spolupráci s partnerskými městy není k nalezení příliš mnoho informací, které by vysvětlovaly příčiny a přínosy spolupráce a stránky partnerských měst nejsou dostupné v českém jazyce.

8. SEZNAM LITERATURY

- [1] KOUDELKA, Z., *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, a.s., 2000. ISBN 80-7201-250-9.
- [2] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [3] Zeměpis, otázky, studium [online]. URL: <http://zemepis-otazky.blogspot.com/2008/07/sdeln-struktura.html> [cit. 2009-03-25].
- [4] Český statistický úřad [online]. URL: http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/o/4120-03-casova_rada_1961_2001-3_velikostni_struktura_obci [cit. 2009-03-25].
- [5] ČMEJREK, J., *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.
- [6] Deník veřejné správy [online]. URL: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=5637922> [cit. 2009-03-25].
- [7] Spolek pro obnovu venkova [online]. URL: <http://www.spov.org/aktuality/male-obce-a-uzemni-plany--pomohou-poslanci-.aspx> [cit. 2009-03-25].
- [8] Grantový projekt MMR „Rozvoj venkovských oblastí“, strategie rozvoje mikroregionů [online]. URL: <http://rozvojvesnice.cz/index.php?dok=00070000000105,det> [cit. 2009-03-25].
- [9] ČMEJREK, J., *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.
- [10] KOUDELKA, Z., *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, a.s., 2000. ISBN 80-7201-250-9.
- [11] KOUDELKA, Z., *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, a.s., 2000. 17s. ISBN 80-7201-250-9.
- [12] KOUDELKA, Z., *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, a.s., 2000. tamtéž. ISBN 80-7201-250-9.
- [13] KALA, V., PŘIKRYL, J., VRANÝ, J. *Správa a samospráva obce*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1992. ISBN 80-206-0237-2.

- [14] Deník veřejné správy [online]. URL:
<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6326681> [cit. 2009-03-25].
- [15] Business center [online]. URL:
http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast5.aspx [cit. 2009-03-29].
- [16] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- [17] Český hydrometeorologický ústav [online]. URL: www.chmi.cz [cit. 2008-11-15].
- [18] Mikroregion Tanvaldsko [online]. URL: <http://www.tanvaldsko.info/projekty/> [cit. 2009-04-10].
- [19] Národní síť zdravých měst [online]. URL:
www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2082129t [cit. 2009-04-10].
- [20] Národní síť zdravých měst [online]. URL: http://dataplan.info/img_upload/2fee7fa2e72b4bdcd8f9ba761433e67a/nszm_zaklinfo_09.pdf [cit. 2009-04-10].
- [21] Národní síť zdravých měst [online]. URL: <http://www.nszm.cz/?apc=r2090391t> [cit. 2009-04-10].
- [22] Turistický region Jizerské hory [online]. URL: <http://www.jizerky.cz/cz/o-regionu/svazek-mest-a-obci/> [cit. 2009-04-10].
- [23] Euroregion Nisa [online]. URL: <http://www.neisse-nisa-nisa.org/index.php?id=1&L=1> [cit. 2009-04-10].
- [24] Petr Skokan, ODS [online]. URL:
<http://www.petrskokan.cz/index.php?page=38&akt=3753&strana=32&REDIRECTED> [cit. 2009-04-10].
- [25] Severočeská vodárenská společnost, a.s. [online]. URL:
http://www.svs.cz/cz/pro_novinare/tiskove_zpravy/informacni-den-projektu-lizicka-nisa [cit. 2009-04-10].

9. PŘÍLOHY

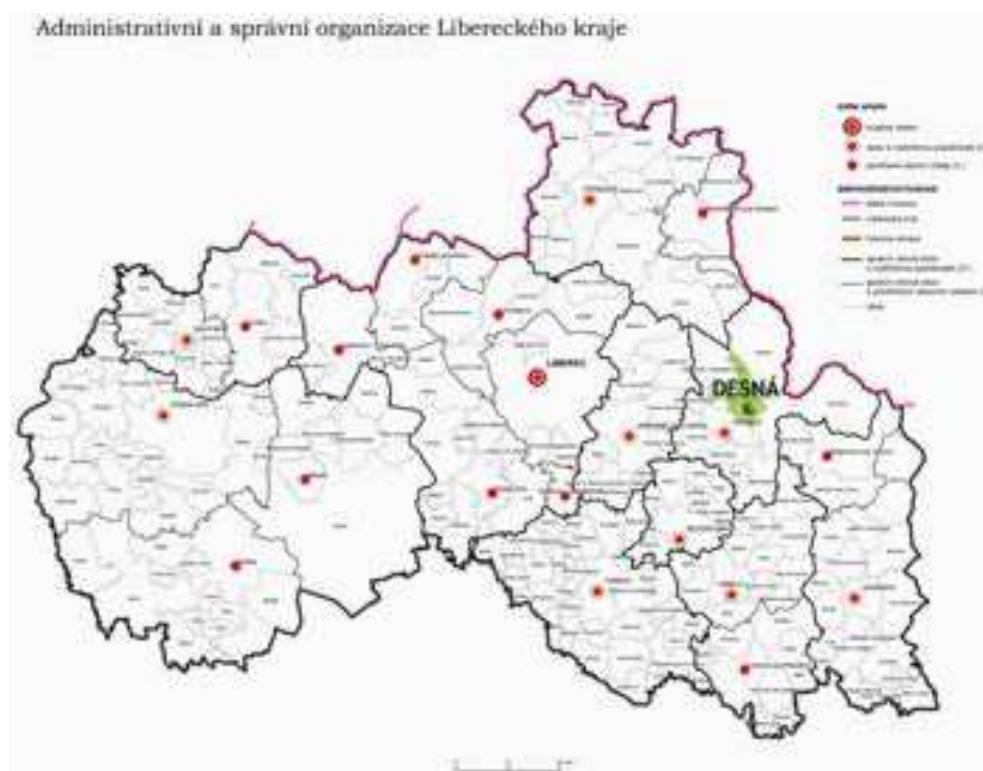
Příloha č. 1 – poloha Desné v Libereckém kraji

Příloha č. 2 - Vývoj míry nezaměstnanosti v Desné za období 2005-2009

Příloha č. 3 – Výroční zpráva Mikroregionu Tanvaldsko za rok 2005

Příloha č. 4 – Komunitní plán zdraví a kvality života

Příloha č. 1



Zdroj:<http://www.mesto-desna.cz/index.php?clanek=12>

Příloha č. 2

Zdroj: <http://www.mesto-desna.cz/index.php?text=346-vyvoj-nezamestnanosti-v-desne>

Příloha č. 3

Příloha č. 4